

Guiden till souvenirer tillverkade av vilda djur eller växter

I ett antal turistmål säljer man exotiska souvenirer tillverkade av delar av djur eller växter, eller så erbjuds turisterna att köpa levande djur eller växter. Om du skulle fundera på att ta med dig sådana souvenirer av vilda djur och växter tillbaka hem så måste du vara medveten om att ett antal djur och växtarter skyddas av internationella regler, och att det kan krävas ett tillstånd för dig att ta med dem hem. Det kan till och med vara olagligt att ta med sig vissa souvenirer hem, och de kommer att beslagtas av tullen vid ankomsten. För att undvika att riskera dryga böter och att din souvenir tas i beslag, så bör du försäkra dig om att du

WWF-Canon / Meg GAWLER

inte medför souvenirer av djur- eller växtarter som är förbjudna att handla med internationellt på hemresan. Den här guiden för souvenirer av vilda djur och växter är ämnad att förse dig med några exempel på typer av sådana souvenirer som du kan träffa på under dina semesterresor, och den förser dig med information om de lagar och regler som kan tillämpas. Du bör ändå alltid själv kontrollera med ansvarig myndighet om det är lagligt att föra med dig en viss produkt av vilda djur och växter och om det behövs tillstånd till det.

ANDERNA (Ecuador, Peru, Bolivia, Chile, Argentina)

Du kanske kommer att frestas att köpa något av regionens berömda musikinstrument; regnkäppar gjorda av kaktusar, vilka till exempel finns i Peru, Chile och Bolivia. Fastän alla kaktusarter skyddas av CITES och EUs lagstiftning för handel med vilda djur och växter, så är det tillåtet att införa tre regnkäppar per person till EU utan några tillstånd eller andra dokument. Om du finner kläder av vikunjans förföriska ull och du gärna skulle vilja ta med några hem till EU, så kan det vara så att du behöver tillstånd både för export och för import. Dessutom måste plagget du köper bära en logotyp som motsvarar ursprungslandets varumärket "VICUNA - [URSPRUNGLAND]". I den här regionen växer många sällsynta trädslag så var uppmärksam när du köper snidade objekt. Tagua, eller vegetabiliskt elfenben skulle kunna vara en alternativ souvenir, eftersom det inte krävs något dokument, och det oftast kommer från förnybara källor.

AUSTRALIEN

Den stora majoriteten av den vild floran och faunan i Australien är skyddad och ett stort antal artiklar kan inte exporteras utan tillstånd av Australian Department of Environment and Heritage (ungefär miljö- och kulturarvsdepartementet). Detta inbegriper alla levande inhemska djur (t.ex. fåglar, reptiler och insekter) samt naturföremål som snäckskal (t.ex. skal av jättemussla) och stenoraller. Australiens myndigheter utdömer stränga straff till lagöverträdare, och detta kan innebära fängelsestraff. Souvenirer och gåvor tillverkade av känguru är det tillåtet att exportera, förutsatt att du inte ska sälja dem vidare eller använda dem för någon annan form av kommersiellt syfte.

KARIBISKA ÖVÄRLDEN

Du kommer att behöva exporttillstånd för alla souvenirer som är gjorda av stenoraller. I vissa länder är det möjligt att du finner smycken tillverkade av havssköldpaddans skal, eller av svartkoraller till försäljning. All internationell handel med dessa arter är förbjuden och du utsätter dig för risken att denna typ av souvenir beslagtas vid ankomsten till EU. Hajtänder, sniderier av hårdträ och prydnadsväxter är exempel på varor som det kan vara lagligt att inköpa och att medföra hem, men du kan behöva tillstånd för vissa arter, t.ex. för alla kaktusar och orkidéer.

Cites - regler för internationell handel med vilda djur och växter

Okontrollerad handel med vilda djur och växter, samt produkter därav, t ex. souvenirer, kan utgöra ett hot mot olika växt- och djurarter. Handel med vilda djur och växter behöver dock inte nödvändigtvis hota vilda arter, förutsatt att den är ordentligt reglerad och att den bedrivs på rätt sätt. CITES, the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna, har mer än 160 medlemsstater, och etablerades för att säkerställa att internationell handel med vilda djur och växter inte utgör något hot mot artens överlevnad. För närvarande förbjuder CITES internationell handel med över 800 växt- och djurarter (t.ex. tigrar, havssköldpaddor, och noshörningar, vilka finns listade på appendix I), och CITES kontrollerar handeln med ytterligare 25,000 arter genom utfärdande av särskilda tillstånd (t.ex. korall, kaktusar, ett flertal papegoj- och reptilarter; listade på appendix II). Inom EU uppfylls CITES genom EUs förordningar som reglerar handeln med vilda djur och växter vilka automatiskt tillämpas i vart och en av EUs medlemsstater. CITES gäller endast internationell handel, och det kan därför vara lagligt att sälja/köpa en djur- eller växtart inom ett lands gränser, fastän all handel över gränserna är förbjuden.

KINA

Var uppmärksam på att du kommer att behöva tillstånd för de flesta produkter tillverkade av orm- eller ödleskinn, t.ex. portföljer, handväskor och skor. Traditionella asiatiska mediciner kan innehålla delar av vilda djur- och växtarter (t.ex. björn, mysk, tiger eller vissa växter) och försäljning av dessa kan antingen vara förbjuden, eller så behöver du tillstånd att ta dem med dig hem. Kom också ihåg att du inte kommer att tillåtas ta med dig några produkter tillverkade av elefant elfenben, och att du kommer att behöva tillstånd för produkter tillverkade av flodhäst elfenben.

När behöver jag ett tillstånd?

Om du är en EU-medborgare som återvänder från din semester utomlands, så får du bara föra hem souvenirer tillverkade av djur och växter som finns listade i CITES och EUs lagstiftning för handel med vilda djur och växter om din souvenir:

- ✦ *är tillverkad av en art som inte finns med i EU-lagstiftningens Bilaga A*
- ✦ *om din souvenir är tillverkad av ett dött exemplar eller är en produkt*
- ✦ *tas med hem som privat ägodel, och för icke-kommersiella syften*
- ✦ *medförs i ditt personliga bagage*
- ✦ ***och du måste alltid ha ett exporttillstånd ifrån ursprungslandet!***

Detta gäller inte levande exemplar och arter listade i Bilaga A.

För ytterligare information, se vårt avsnitt om "[Personliga tillhörigheter och hushållsföremål](#)"

INDIEN

Indiens flora och fauna skyddas av en mycket sträng lagstiftning, och handel med, samt användandet av inhemska arter är hårt reglerad. Shahtoosh, "kungen av yllegamer", kommer ifrån den allvarligt utrotningshotade antilopen "Chiru". Eftersom den är så sällsynt kan sjalar av shahtoosh vara extremt dyra i inköp. Olyckligtvis är det inte bara penningpriset för denna lyxprodukt som är hög,; denna tibetanska antilop är jagad nära nog till utplåning på grund av sin ull. Du bör också vara uppmärksam på att andra produkter, som fläckiga kattskinn, artiklar av elefant elfenben, produkter av reptilskinn, stenkoraller och sköldpaddsskal, är skyddade i Indien och förbjudna att föra ut ur landet.

INDONESIEN

De tusentals öarna i Indonesiens stora arkipelag utgör ett av världens viktigaste områden för biologisk mångfald. Det stora utbudet av souvenirer av vilda djur och växter som utbjuds till försäljning kan verka förvirrande för besökanden, men kom ihåg att många av dessa produkter skyddas av internationella restriktioner. Du kommer inte att få ta med dig produkter tillverkade av havssköldpaddans skal eller kuriosa som uppstoppade paradisfåglar då internationell handel med dessa arter är förbjuden. Kom också ihåg att du eventuellt kan komma att behöva specialtillstånd om du vill ta med dig varor som tillverkats av reptilskinn, tex. handväskor och skor, samt att tillstånd också krävs för stenkoraller och orkidéer.

KENYA

Kenyas lag förbjuder insamlandet av koraller och export av produkter tillverkade av elefant elfenben, noshörningshorn, och havssköldpaddans skal, samt smycken och kammar tillverkade av detta. Dessutom förbjuder nationella lagar även handel med produkter tillverkade av reptilskinn, som handväskor, skärp, skor,

band till armbandsur och portföljer, och man kommer inte att tillåta dig att exportera dessa produkter. Fastän handel med vissa produkter av vilda djur och växter är tillåten, bör du alltid kontrollera om tillstånd krävs eller inte, särskilt vad gäller export av växter, insekter och snäckskal.

MALAYSIA

Kom ihåg att vissa fjärilsarter är skyddade och det kan krävas importtillstånd för att föra in dem i ett flertal länder. Kom också ihåg att för souvenirer som stenkoraller och jättemusslor krävs ett tillstånd innan du kan ta med dem hem.

MEDELHAVETS SEMESTERMÅL

Du kanske hittar marina snäckskal, t.ex. av jättemusslor, vilka ursprungligen kommer från södra Stilla Havet, till salu i flertalet semesterorter runt Medelhavets kust. För alla skal av jättemussla krävs ett tillstånd för import till EU. I vissa länder kan man också saluföra varor som skinn av fläckiga kattdjur, smycken tillverkade av havssköldpaddans skal, elfenben samt andra produkter av vilda djur och växter. Turister som är intresserade av att köpa sådana måste komma ihåg att internationell handel med flertalet av dessa varor är förbjuden.

MEXICO

Export av Mexicos inhemska fågelarter, som papegojor, är strängt reglerad av landets lagstiftning. Många av landets inhemska arter av kaktusar och orkidéer som erbjuds till försäljning är sällsynta, och enligt Mexikos lagar är all export av insamlade, vilt växande exemplar förbjuden. Ett gott råd är alltså att undvika att köpa dem, om man inte har skaffat de nödvändiga dokumenten som ger en tillåtelse att föra dem ut ur landet. Om du funderar på att köpa ett par cowboystövlar, så måste du försäkra dig om att de inte är tillverkade av läder från utrotningshotade arter, och kom ihåg att det krävs tillstånd för att ta med artiklar tillverkade av reptilskinn hem. Glöm inte heller att all internationell handel med produkter tillverkade av havssköldpaddans skal (t.ex. kammar, solglasögon etc.) är förbjuden, och att du inte kommer att få tillåtelse att ta dem med tillbaka hem.

NORDAFRIKA

Turister som besöker Nordafrikas färgstarka basarer kan få syn på ett antal produkter av vilda djur och växter, ibland även levande djur och växter som är till salu. Detta kan till exempel vara musikinstrument eller blåsbälgar tillverkade av sporr sköldpaddor samt produkter tillverkade av reptilskinn. Kom ihåg att flertalet av dessa souvenirer, precis som levande sköldpaddor, kameleonter eller ödlor kräver tillstånd, och några av dem kan det till och med vara förbjudet att ta med hem.

WWF-Canon / Martin HARVEY

Vad händer om jag inte innehar de rätta dokumenten?

- ✚ Om du inte innehar de tillstånd som krävs är det troligt att din souvenir, om den är tillverkad av vilda djur eller växter, beslagtas i tullen
- ✚ Det kan hända att du får betala böter, storleken av dessa står vanligen i relation till varans värde. I Österrike kan tex. detta bötesbelopp bli så högt som 36 340 €
- ✚ Det kan hända att du åtalas
- ✚ I vissa fall riskerar du också fängelsestraff. På Irland riskerar tex. en person som importerar förbjudna varor att dömas till upp till fem års fängelse

Inom EU gäller de flesta ingripanden relaterade till vilda djur och växter hemvändande turister, vilka medför vilda djur och växter, eller souvenirer därav, utan tillstånd.

FILIPPINERNA

Snäckskal kan vara mycket dekorativa på en bokhylla, men kom ihåg att de kan vara fridlysta. Jättemusslans skal får till exempel inte exporteras från Filippinerna enligt landets lagstiftning. Kom också ihåg att du behöver tillstånd för alla stenkoraller samt souvenirer tillverkade av ormskinn och krokodilskinn.

REGIONEN MAURITIUS & SEYCHELLERNA

Produkter tillverkade av havssköldpaddor, t.ex. smycken av havssköldpaddans skal, kan finnas till salu som souvenirer, men turister måste vara uppmärksamma på att även om etiketter eller annonsering ger intryck av att sköldpaddorna var uppfödda i fångenskap, så är export av dessa produkter strängt reglerad, och på grund av detta kan varorna mycket väl beslagtas av tullen vid ankomsten till EU.

RYSSLAND

På de marknader där man säljer levande djur, särskilt i Moskva och St. Petersburg, kan det hända att du finner inhemska och exotiska arter, (t.ex. sköldpaddor, ormar, ödlor, geckoödlor och papegojor), men kom ihåg att internationell handel med dessa arter är reglerad. Om du vill köpa kaviar under din resa till Ryssland, så är det tillåtet att (för privat konsumtion) ta med sig ett maximum av 125 gram per person av den berömda rommen utan några speciella tillstånd. Om du vill föra ut mer än 125 gr krävs det både ett exporttillstånd och ett importtillstånd. Hur som helst får du bara köpa kaviar när förpackningen har en CITES-etikett.

SYDAFRIKA

På grund av speciella omständigheter förhindras export av vildväxande inhemsk flora, inklusive ett omfattande urval av sällsynta suckulenter, enligt både Sydafrikansk lagstiftning eller internationell handelskontroll. Dessutom kan ev. import kraftigt försenas av växtskyddsrelaterade karantänsbestämmelser. Du kan i alla fall tillåta dig att fritt njuta av och köpa av det fantastiska utbudet av snittblommor till salu som finns på de flesta flygplatserna.

TANZANIA

Tanzanias lag förbjuder all export av elfenben, noshörningshorn, hudar av vissa kattdjur som gepard och leopard, samt kläder sydda därav; vissa växter som orkidéer och cycader, samt insamlande av alla vilda djur och växter, döda eller levande. Det krävs tillstånd för betar av flodhäst och vårtsvin, reptilskinn från pytonorm och krokodil, zebra- och antilophudar; koraller, jättemussla och alla andra snäckor, döda eller levande; samt alla levande djur, även insekter.

THAILAND

Några av världens mest exotiska blommande växter – orkidéer - växer i överflöd i Thailands tropiska skogar. Vissa arter av orkidéer är utrotningshotade, och all internationell handel med orkidéer är reglerad. Det är dock inte något som hindrar att du tar med dig orkidéer som snittblommor, småplantor av orkidéer i förökningsflaska eller levande plantor förökade i handelsträdgårdar; men du måste ha tillstånd. Det kan finnas andra exemplar av levande djur eller växter, eller produkter tillverkade av sådana till salu, vilket t ex. kan vara artiklar tillverkade av havssköldpadda, sniderier av elfenben eller produkter av krokodilskinn, och du måste komma ihåg att det kan vara illegalt att ta hem dessa, eller att det krävs tillstånd för internationell handel.

WWF-Canon / Jürgen FREUND

USA

Väggbonader tillverkade av fjädrar av vilda fåglar är en populär souvenir, men du måste vara medveten om att alla arter av flyttfåglar är fridlysta i USA, och att det är olagligt till och med att äga en enda fjäder. Produkter tillverkade av amerikanska svartbjörmar, brunbjörmar (inklusive grizzly och andra underarter) samt isbjörmar kräver specialtillstånd för internationell handel. Valross, pälsälvar och andra marina däggdjur är också skyddade, och handel med kroppsdelar av dessa är bara tillåten för vissa undantagna infödda amerikanska konsthandverkare.

De souvenirer som oftast beslagtas

- ✦ Alligator - och krokodilprodukter
- ✦ Skäl av drottningssnäck
- ✦ Korall (levande, eller produkter som Halsband, örhängen och andra ornament)
- ✦ Stövlar, väskor, bälten, skor eller klockarmband tillverkade av orm- och ödleskinn
- ✦ Traditionell kinesisk medicin, vilken innehåller tigerben, leopard, noshörningshorn, björngalla och mysk
- ✦ Levande växter, som orkidéer och kaktusar
- ✦ Sjalor av shahtoosh, kläder av leopard- eller tigerskinn
- ✦ Sköldpaddor och sköldpaddsskal
- ✦ Produkter av elefant-elfenben och elefanthud
- ✦ Kaviar
- ✦ Levande exemplar av papegojor, rovfåglar, skorpioner, gibbonapor och reptiler
- ✦ Artiklar snidade av sällsynta trädslag

Copyright © European Commission

Mångfaldigande är tillåtet, förutsatt att källan anges. Tillstånd krävs för att använda eller mångfaldiga bildmaterialet. - © WWF.

Viktigt juridiskt tillkännagivande: De ev. personliga åsikter som uttrycks i detta instrument är författarna ansvariga för och återspeglar inte nödvändigtvis TRAFFIC Europe, Europeiska kommissionen, eller EUs medlemsstater. Dessutom tar inte TRAFFIC Europe och den Europeiska kommissionen på sig något som helst ansvar eller olägenhet rörande informationen som presenteras här eller i någon av de anknyttande externa länkarna.